

Akt nr:

P-E1a-0011

AU\$P-E1a-0011

Simme-
m. p. b. Jöar
Rund 882 af Elfsborgs Län

N° 12

Kontrakt

P

*0011

Sedan Konge Majt under den 20 Oktober 1865 i och för sänkning af
Simme Jön m. p. b. Jöar i Rinds Hörad af Elfsborgs Län, enligt af
Kaptenen J. Palm uppgjorda på samma gång fastställd plan och i be-
styrkt afskrift härhos beilagde kostnadsförslag, i Nåd beviljat ett
Statsbidrag af 18,340 Riksdaler, läncunderstöd; för i öfverensstämmelse
med Rikets sedanast församlade Ständers för dylikt Statsbidrags åt-
nyttande gifne, af Konge Majt gillade föreskrifter hafva undertecknade
enligt beilagde protokoll af den 6 i förflutna månaden af entresputerne uti
företaget för sänkning af Simme-m. p. b. Jöar och watten afledning
från angränsande markmarker wälde bestyrelsen i och för detta arbets-
företag med Konge Styrelsen för allmänna wäg och wattenbyggnader af
Konge Majt och Kronans wägnar afslutat följande Kontrakt, war-
genom wi åta oss och förbinda oss:

§ 1.

Att arbetet, hwarvid wi äro skyldige att underkasta oss weder förändrad Kontrakt,
skall sedanast börja år 1865 och fullbordas inom den 1. Oktober 1868, noggrann
enligt den af Konge Majt fastställda ofvannämnda plan och kost-
nads förslag, utan att anspråk på ytterligare bidrag derlitt af allmänna
medel må framman kunna wäkas, enär genom igna tillskott skall utgöras
hwad utöfver Statsbidraget kan erfordras.

§ 2.

Att i händelse af rikets utan wederbörlijn wunnit tillstånd skulle ske
från den af Konge Majt i Nåd fastställda arbetsplan, eller arbetet, utan
af Konge Majt medgifvet anstånd, icke inom den här bestämda tiden
fullbordas del då ankommer på Konge Majt att låta inställa att vidare ut-
betalning af Statsbidraget samt återförordn hwad deraf redan blifvit uppgi-
fvarit, att på en gång eller successiw till Riksgäldskontoret inbetalas.

inom den tid Konge eller finner för god: Vår bestämning.

§ 3

Allt vid arbetet förklarar, de sig göra låter, används tjänst och gyllstörse personer.

§ 4

Allt godt göra alla kortnader utan undantag af hvad namn de vara må, som följt af detta lön förändras för Riksgälden Kontoret.

§ 5

Allt för fullgörandet af detta Kontrakt ställa sig som sakiskhet som af Konge Majest: Vår kan godkännas samt för lön under skott afgifva sig som förbindelse och sakiskhet för de uppgifvande, som af fullmaktige i Riksgälden Kontoret antages.

Sitt yttermera visso är häraf två lika lydande exemplar upprättade som skedd: Bragnum den 1 December 1865.

A. Ohlman
Häradskrifvare

N. Lindgren

J. Rabe
Tänjunktaren

C. Lidell

A. Wallgren

J. Petersen

L. Holmgren

S. Endersson

Allt Häradskrifvaren A. Ohlman, Tänjunktaren E. M. Lindgren f.d. Tänjunktaren J. Rabe, Samtbrukaren C. Lidell, A. Wallgren, Johan Petersen, L. Holmgren och S. Andersson i begges wär närvaro på en gång egenhändig undertecknad förestående Kontrakt intyga.

Bragnum, den 1 December 1865

A. Bokman
f. Häradskrifvare

Trummkita
c. o. Kammerkrifvare

Kontraktet antaget den 25 Januari 1866.

Uttöry af Protokoll hållet vid Sammanträde med intressenterna uti företaget för Sänkning af Simne - m fl höar och watten afledning från angränsande mod-marker i Hängshems Sockensal den 6. November 1865.

§ 1

Secku Herr Grefve S. Sparre åtagit sig att i egenskap af Ordförande, dertill han af de närvarande enhälligt utsågs, led afverlöppningen vid detta Sammanträde, samt undertecknad, Chwall, åtagits att för protokollet, förekomme ärenden som förändrat detta Sammanträde och hvilka genom afren återopad Kongerörelse blifvit delegär uti Sjö Sänkings och mod-afstoppnings företaget tillkännagifva i den ordning beslutet därin har nedan antecknas.

§ 3

Secku Sälund blifvit beslutat, att afstoppnings företaget skula bringas till verkställighet, ansågs lämpligt, att en särskild Bestyrelse nu bildades, hvilken erhöi uppdrag att å lög- intressenternas vägnar inte endast afsluta och underteckna det Kontrakt och öfriga förbindelser, som i och för lön bidragts erhållande erfordras, utan äfven att, utan lögintressenternas Sammanträde, wärta alla de åtgärder och förfoganden, som påkallas för afstoppnings arbetets skynsamhet påörjande och fullfölja, jämval i afseende på expropriation af Simne Qvarn, wär sig genom frivillig öfverenskommelse med wattenwerksjagaren eller genom verkets inlösande i den ordning gällande författningar ställa; och befoh härpå till ledamöterna uti denna Bestyrelse enhälligt wälde, med rättighet för dem att inom sig wälja ordförande, följande lögintressenter nemligen: undertecknad Häradskrifvare, Tänjunktaren E. M. Lindgren på Kinnaliden, Tänjunktaren Joh. Rabe. Bragnum Brottsgården, hem

mansegaren & Holmgren i Kallagården, Ivar Andersson i Bragnum
Lövsgården, Johannes Petersen i Bragnum Blottgården Handlanden
Anders Wallgren i Wärsed Kallagården och C. Lidell i Rönred, hvarken
samtliga detta uppdrag sig ålaga.

Se den ofvann utseende Bestyrket erhållit uppdrag att justera dagens
protokoll war ej vidare att afhandla, hwad som Hammars upptötes.

Vid och ort som ofvann

In fidem

C. C. Olsson

Uppläst och godkändt Bragnum den 10 November 1865.

C. M. Linder, J. Rabe, A. Wallgren, Christoffer Lidell
L. Holmgren, Joh. Petersen.

Åf förvisat original protokollet rätteligen utdraget bestyrkas:

Å. M. Linder

c. o. Hammarskrifvare.

C. C. Olsson
i. f. Hammarskrifvare.

d)

(alskrift)

P

*0011

Kostnads Förslag

öfver Sänkning af Timme m. fl. Gjör uti Rinds
Härad af Elfsborgs Län ———— År 1859.

Ärligt förordnande af Distrikt Chefen Herr Majoren och
Riddaren D. W. Lilljehöök har undersökt förutttat undersökning för
sänkning af Simme-Tärdes-Säf och Bangra-Sjöarna samt den omkring
liggande sanka marken, belägne inom Långheggs, Mäntads och Ullasjö
socknar i det Rindö Herads af Upsalzs Län och för till följe deraf härmed
än en bifoga kostnadsförslag, samt plan- och detalj-ritningar.
Dessa sjöar, hafva sin wattenutgång från lägra änd och dal sänkingar,
sträckande sig öfver för dessa områden samt från åtskilliga fjällbackar, som
periodiskt uttömla sina wattenquantiteter, uttällda i Simmesjö, se bl.
kartan. Utom nämnde sjöar och mindre bäckar har Simmesjö öfver
andra utlopp, nemligen Småstäckningens mynned och d. s. Stångebo
och med den omkring liggande sanka marken.

Till afledande af dessa icke vid flodtiden betydliga wattenmassor egen
sjö ett utlopp genom en grund sölf förbi Simmesjöarna, hvilken donstades
bildan ett fyll. se Profilen a Specialet och utfallen circa 1/4 mil nedan för
nämnde gränser uti den Åtran nära Sömljuunga gårdens framgång.

Wattenytan uti förutnämnde sjöar stiger härvid högt och wän vid flod
så högt, att omkring dessa områden liggande sanka marken, som äro tygliga
till odling i planmark med grov färg betecknade, öfversvåmmas.

Afloppens betydliga längd, hvilka på flera ställen äro igenwärd med
wattenväxter och uppgundade i sina skarpa krok, samt utloppet och
räckliga fictionsarea vid Simmesjöarna och damanläggningen derstä
des, äro förhållanden, som fortfarande samverka att förorsaka öfver-
svåmmingar.

Beskaffenheten af de till odling tygligt ansedde wattenkade markens
jordmohu har, såväl af Herr Agronomens Uddman som Herr vice Commis-
sions Landtmästare Schellen, hvilken sednare upprättat karta och uträkning
af dessa markens areal, blifwit fördelaktigt uttordad.

Ufören i följd af egen undersökning rörande jordmohens natur anser jag här
föreslå sänkning, af förutnämnde sjöar för förläggning af den omkring

liggande sankta marken, till upphjelpande af denna föga fruktbarsproducerande orten på lag, suukst stämde åkerbruk, vara af största vikt och värde. För att genom ifrågakommande sankningsföretag fullkomligt vinna det afstakade andamålet har jag, på grund af noggrant verkställda afvägningar, såligningar och observationer på från tillloppen inströmmande wattenquantiteter samt med ledning af de nu varande aflöppens medelsectionsaren, såck med något afseende fastställt på framtida förhållanden, sedan wärliga flodwatten höjden blifvit tagen till norm för sankningen, föreslagit de dimensioner på alla aflöppskanaler, som genom längdprofilen, tvärsektionen och kostnadsförslag särskilt bestämmas.

Allt om de större aflöppskanalerne AB, CD, EFG etc. anfordras, för att kunna uttöcka de från delarna längt belagna sankta marken, mindre sidokanaler ab, cd, ef, etc. / i Pl. kartan / Kostnadsberäkningen är således endast gjorda för ifrågakommande markens korrelagging men icke för dess odling. Aflöppskanalen efter Stångforsen är icke föreslagen att upptagas, emedan det för närvarande skulle medföra alltför stora kostnader i afseende på ans och den omkring liggande sankta markens nu varande öfverflöddighet.

Likväl bör Simmesjöns sankning till 10,1 fots djup under wärliga högsta flodwattensyta, hvilket sankningsdjup har blifvit föreslagit i se Prof. i Specialeu. bidraga till dessa markens förbättring och tillförläp derigenom beredas egarna, att framdeles på egen bekostnad utdika och odla de samman.

Arbetet för Simmesjöns sankning bör ledas af sakkuuning person, hvars mest afriiga aflöppskanaler, sedan de blifvit utstakade och palen utfatte, hvar på djup och bredd af gräpningarna enligt riktningarna påskrifves, kunna upparbetas utan widare tillsyn af Ingenieur.

Aflöppskanalerne afwan Simmesjö afwika från nu varande wattenlopp och äro föreslagna i rak och sträckning, dels emedan watten derigenom höstigare afriimen och dels emedan erfarenheten har visat att det är frönare och depare att gräpa i den af watten upplösta dy, som finnes i sådana wattenador än på fast mark, der ringa wattenhindrar.

På de ställen, der nu varande wattenloppen utgöra gräns mellan olika hemman och egare, bör egare byta efter sankningens fullbordande. Icke ofwen därför i allmänhet stadgade gränser.

Vid arbetets utförande iakttagas, att såväl den utfrångda stena, som den upgrädda jorden lägges minst 6 fot från gräskanten och bör jorden efter hand användas till fullning af nu varande wattendraget, der räkning af detsamma blifvit föreslagit.

Till ledning vid arbetets utförande är till-punktit utställt med ett inlagget kors uti en större jordfäst. (Se i se Specialeu. / hvilket ligger 2,74 fot under wärliga högsta wattenytan uti Simmesjö. / se Profileu i Specialeu.)

De röda linierne i plankartan utmärke gränserna medellinier.

Huruvida detta arbete kan anses lönande eller om wärligh mot svarer aflöppningskostnaden synes af följande kalkyl.

De wattendränna markerna och landvinningarna utgöras af:

1° 920. Tunmland Ångmark, som kan blifva fruktbärande åker i Pl. Kartan beströkt med grön färg.

2° 162. Tunmland landvinning af Ståns botten, som väl till en del kan blifva åker, men upptages uti nedanstående Kalkyl endast såsom blifvande Ångmark.

3° 887. Tunmland Ång och Mosar, belagna, dels omkring Stångbroan och dels ofrån sjön, der större mosar finnas. i Pl. Kartan beströkt med mörkare färg. hvilket areal framdeles kan blifva Ång och åker.

Om de förestående 920. Tunmland indelas uti 8 trädslag, hvilket gör 115. påshvarje och 3re trädslag befar med wärlad 12 Tunmar per 1st för blir hela wärlad 51 1/2 Tunmar Klafre, som också böra lemnas minst 4de korret i skord. Således 2,070. Tunmar Klafre. Ett trädslag hvilken arligen och ett befar med 83 Tunmar Råg, hvilket i medeltal antages lemnas 6te korret i skord. Således 498 Tunmar Råg 3re trädslag ligga arligen i wärl och böra lemnas minst 5te korret i skord per Tunmland; Således 1,725. Skott Wallhö.

1553. Sumner Haffre	à 7. Rd per <u>I^{na}</u>	10,871. Rd.
415. 1 ^{re} Rag	à 13. Rd	5,395. "
1725. Skt# Wall No	à 7. Rd per Skt#	12,075. "
Summa <u>Rmt Rd</u>		28,341.

Wærdet af den Skov som nu i medeltal erhaales, de bergningskostnaden, som for nuværende år færdiges, liksom ike afdrages, utgjør høst 2 Skt Stærke per Tunneland eller i hele areaalen 1840 Skt Stærke hø i 3 Rd 50 ord per Skt, 0440 Rd.

Om widare odlingkostnaden, som här i allmänhet endast kan
blifva dikning och plöjning (på dessa 920. tunnland upptages
å 15 Rdr per Tun^{land} 13,800. afdrages afvattande 207,566 Rdr
så återstår 193,766 Rdr.

Om aflytligere hantix lægges det forøgede værdet af ofvannstænde
162 Tunnuland Landvinning af Sjöannes. boten, som Skiftet angik
mark, hvilket lægt beröknadt upptages
à 50 Rpl per Tunnuland 8,100. Rpl, samt af ofvannstænde 86 Tunnuland
Land Long och Mossan à 4 Rpl per Tunnuland, 3,468. Rpl; så utgör detta
ett kapital af 205,334. Rpl Rent.

af 1777, 2. Upplysning i
Öfverstående kalkyl upptager endast Råg och Håfrö till utflä-
des utan beräkning att hvet, korn, enten och andra i pris högre
stående Jädesflåg, der kunna odlas, och är i allmänhet vid des
uppgörande den princip följd, att upptaga afkastningsvärdet lågt,
men deremot bruknings-kostnaden etc: i högt pris, för att derigenom
ädagalägga att Jämnings-företaget öfren under mindre gynnsam-
ma omständigheter kan lämna ett tillfredställande resultat.
Arbetet för unders loppet af 3 år kunna fullbordas.

	Årskostnad	Transport	Summa
Aflossningsplan A. B. förbi Simmevaran			
1. Se ritningarna i specialen.			
30. Cub. samt Jordgrävning, pr Cfm	30. 90. 125. 112. 50.		
239. " " " "	20. 478. " 597. 50.		
13. " " " " " " " "	5.0. 65. " 81. 25. 19. 50.		
187. " " " " " " " "	20.03740 " 4675. 841. 50.		
En Kajdam med bottenuckor. Se den med röd färg frickade linien i specialen. med nedfattning och upptäckning samt vattenledning och pumpning	400. " 120. "		6,847. 25.
Aflossningsplan C. D. genom Myrledet med 3 fots = bottenbredd, 4 fots djup och sidodränning 1/4"			
997. Cub. samt Jordgrävning, pr Cfm	1.0. 997. 125. 1,246. 25.		
Ombyggnad af en mindre Bero vid punkten X i planarkutan	20. " 20. "		1,266. 25.
Aflossningsplan E. F. G. se Längdprofil och Tvärsnitt			
547. Cub. samt Jordgrävning, pr Cfm	1.0. 547. 125. 683. 75.		
2,121. " " " " " " " "	15. 81. " 3976. 25.		
2. " " " " " " " "	5.0. 10. " 12. 50. 3. "		4,675. 50.
Transport			12,789. 00.

	Summa kostnad	Rp	md
Transport	12,789.00.		
Aflossningsgräven S.C. R.L. som till Litt. R. i O. R. uppte ges till 3. fots bottenbredd och emellan Litt. R. och O. till 2 fots bottenbredd. se för öfrigt ritning: 1786 Cub. fot			
Jordgräfvning, p. C. p. i	2,232.50.	1,9	1,786 1,25
Aflossningsgräven S.C. R.L. se ritningarna.			
486. Cub. fot Jordgräfvning, p. C. p. i	607.50.	1,0	486 1,25
1,003. " " " " " "	2,863.75.	1,8	1,805 " 2,256.25
Aflossningsgräven S.C. R.L. med 3 fots bottenbredd. se för öfrigt ritning: 917. Cub. fot Jordgräfvning, p. C. p. i	1,490. "	1,3	1,192 1,25
Lido-grävanne A.B. C.D. E.F. G.H. och I.K. med 1/2 fots bot tenbredd, 3 fots djup och sidor losorande till på 1.			
470. Cub. fot Jordgräfvning, p. C. p. i	352.50.	0,6	282 1,25
Wattenläggning och mindre provisionella dammar, som under arbetet utförande kunna införas	387.50.	250	312.50 75. "
Expropriationer, upfattningar för jordupplag etc. upptag approximativt till	500. "		
Rörelse af Simonsgården enligt bifogadt Kåpekontrakt	6,000. "		
Till förestående kostnadssumma tilläggas cirka 15 procent för redskapens försköt- ning, provisionelle beslaggrader, respektive kostnader och diverse förefallande utgifter, som i Rumna föruttes eller beräknas, såsom regnväderslagar och öfrige dagver- ken utom motvarigt arbete, prisstegringar etc. hvilken procent för jämnas av- de af Slutsumman har utföras med	3,991.75.		

Summa Rm R. Rp 30,607.

Winnaborg och Lykhungeby i Maj 1859.

Bert. Palm.

Adjutant i Västtra Wäg och Wattenbyggnaads Distriktet.

Domna plan gillas

Stockholms Skott den 20. oktober 1865.

på nådigste befallning

Admiralstråle

Med originalt lika lydande bebygg
J. M. M. N. K. L. A.
o. o. Kammarsekreterare J. P. H. A. S. K. R. S. A.

Utdrag

Kapten Th. Oterdahls inspektionsberättelse för år 1868.

Besigtning af arbetet för sänkning af Summe m. fl. sjöar.
Alla återstående arbeten för sänkning af Summe-
gårdens-Sjö och Barna sjöarne äro nu fullbordade, jem-
te 1440 längdfot kanalgräfnings som är utförd utöfver
förslaget vid nedre ändan af Myrledskanalen, dels
från tvärkanalen till gamla ån, dels upprensning
af gamla ån åt Summe sjö till. Sjöarne ha blif-
vit sänkta efter förslaget, samt alla afloppskanaler
och sidografrar upptagne till de dimensioner och
lutningar förslaget bestämmer. Företaget har i
alla utfallit enligt beräkning, och samtliga intressen-
terne äro således belåtna med resultatet. Arbetet
är såf till alla delar färdigt och härmed godkänt.

Göteborg den 27 Okt 1868
Th. Oterdahl.

Rätteligen utdraget intygas
ex officio
O. W. Merman